

Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programında Görevli Akademisyenlerin Eğitim Profili: Türkiye'deki Üniversiteler Örneği* Educational Profile of Academics Working in Tourism and Travel Services Program: The Case of Universities in Türkiye)

Ahmet Gökhan KILIÇ¹ , *Kansu GENÇER²

¹Uzman, Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

E-Posta: ahmetgkhankilic@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9575-8177

²Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Tavşanlı Uygulamalı Bilimler Fakültesi

E-Posta: kansugencer@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6400-7274

Anahtar Kelimeler

Akademisyen,
Turizm Eğitimi,
Turizm ve Seyahat Hizmetleri,
Türkiye

Jel Sınıflama Kodu

Z39, Z32

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Keywords

Academician,
Tourism Education,
Tourism and Travel Services,
Turkey

Jel Classification Code(s)

Z39, Z32

Article Type

Research Article

Öz

Bu çalışmanın amacı, devlet ve vakıf üniversitelerinde turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programında çalışan akademisyenlerin eğitim profillerinin incelenmesidir. Çalışmanın evreni Türkiye'de devlet ve vakıf üniversitelerinin turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programında çalışan akademisyenlerin tümünü kapsamaktadır. Çalışmada veri toplama tekniği olarak nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama kullanılmıştır. Çalışmanın verileri YÖK Akademik web sitesi ve ilgili üniversitelerin web sitelerinden elde edilmiştir. Toplanan verilere göre 34 meslek yüksekokulunda görevli 108 akademisyen olduğu tespit edilmiştir. Bu akademisyenlerin yaklaşık %60'ının öğretim görevlisi olduğu tespit edilmiştir. Akademisyenlerin eğitim aldıkları alanlar incelendiğinde, 63'ünün lisans, 56'sının yüksek lisans ve 39'unun doktora eğitiminin turizm alanından olduğu gözlenmiştir. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimlerinde Turizm alanından sonra en çok eğitim alınan alanın işletme olduğu görülmüştür. Turizm ve işletme dışında ise lisans düzeyinde 21, yüksek lisans düzeyinde 19 ve doktora düzeyinde 16 farklı bölümün olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Abstract

The aim of this study is to examine the education profiles of academicians working in tourism and travel services associate degree programs at state and foundation universities. The universe of the study includes all academicians working in tourism and travel services associate degree programs of state and foundation universities in Turkey. In the study, descriptive scanning, one of the qualitative research methods, was used as a data collection technique. The data of the study were obtained from the YÖK Academic website and the websites of the relevant universities. According to the collected data, it has been determined that there are 108 academicians working in 34 vocational schools. It has been determined that approximately 60% of these academicians are lecturers. When the fields of education of the academicians are examined, it is seen that 63 of them have undergraduate, it was observed that 56 of them had master's degree and 39 of them doctorate education in the field of tourism. In undergraduate, graduate and doctorate education, it has been seen that the most studied field after Tourism is business. Apart from tourism and business, it was found that there are 21 different departments at undergraduate level, 19 at master's level and 16 different departments at doctorate level.

Kılıç, A. G., ve Gençer, K. (2023). Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli akademisyenlerin eğitim profili: Türkiye'deki üniversiteler örneği. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 7(1), 57-65. <http://doi.org/10.30625/ijctr.1232187>

Makale Gönderim Tarihi: 10/01/2023

Makale Kabul Tarihi: 08/03/2023

***Sorumlu Yazar**

GİRİŞ

Eğitim, genel anlamıyla bireylerin yaşamış oldukları toplumda yeteneklerini, bilgilerini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştiren süreçler toplamı şeklinde açıklanmaktadır (Tezcan, 1996: 3). Turizm eğitimi ise toplum üzerinde turizm bilincini oluşturmak, turizm kaynaklarını koruma bilincini geliştirmek, ekonomik güç, ırk, etnik köken, din, dil, sosyal statü, ahlak ve namus seviyesi, siyasi görüş fark etmeksizin turistlere eşit ve dürüst bir hizmet sunmak, turizmin uzun vadeli çıkarlarına dikkat çekerek saygıya ve misafirperverliğe dayalı bir davranış kalıbı oluşturmaktır (Pelit ve Güçer, 2006: 141). Yapılan tanımdan da anlaşılacağı üzere turizm eğitiminin genel amacı, toplumda turizm bilincini geliştirerek turizm kaynaklarını korumaya teşvik etmek, turiste hoşgörülü, saygılı ve dürüst bir hizmet sunmak ve ülkenin konukseverliğine uygun davranış şeklini oluşturmaktır (Tolay, 2012: 83).

Turizm eğitimi kapsamında önemli konulardan bir tanesi mesleki eğitimidir. Genel anlamıyla mesleki eğitim, insanların meslek sahibi olmalarını ve o meslek için gerekli bilgi, beceri ve pratik uygulama yeterliliklerini kazanmalarını sağlayan, bireyin fiziksel, entelektüel, duygusal, sosyal ve ekonomik yeteneklerini geliştirme sürecidir (Aksu ve Bucak, 2012: 9). Türkiye’de mesleki turizm eğitimi hem ortaöğretim ve yükseköğretim seviyesinde örgün hem de resmi ve özel kurumlar tarafından yaygın bir şekilde verilmektedir (Ünlüöner ve Boylu, 2005: 15). Ortaöğretim seviyesinde verilen eğitim ile sektörün çalışan ihtiyaçlarını gidermek, ön lisans seviyesinde verilen eğitim ile sektörün ara eleman ve orta düzey yönetici ihtiyacını gidermek, lisans seviyesinde verilen eğitim ile üst düzey yönetici ve eğitimci ihtiyacını gidermek hedeflenmiştir (Kozak, 2009: 2). Leal (2004: 74), ortaöğretim ve yükseköğretim fark etmeksizin her seviyede verilen turizm eğitiminin sektör adına ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde büyük önem arz ettiğini belirtmektedir (Leal, 2004: 74).

Turizm eğitimi veren meslek yüksekokulları sektörün ihtiyacı olan nitelikli işgücünün karşılanmasında büyük önem taşımakta ve bu okullarda eğitim veren akademisyenlerin eğitim profilleri dikkatle incelenmesi gereken konulardan bir tanesidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki meslek yüksekokullarında bulunan turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli akademisyenlerin eğitim profillerinin incelenmesidir. Literatürde gastronomi ve mutfak sanatları (Deveci vd., 2020) ve turist rehberliği bölümü (Baytok vd., 2019; Ceylan ve Padır, 2022) üzerine benzer çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışma ön lisans seviyesinde eğitim veren meslek yüksekokulları turizm ve seyahat hizmetleri programı özelinde ele alınması yönüyle diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Bu çalışma ile turizm ve seyahat hizmetleri eğitimi veren okullarda görev alan akademisyenlerin genel profilinin ortaya konması yönünde literatüre katkı sunması beklenmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turizm eğitimi, bireye turizm alanı hakkında istenen değerleri, bilgileri, becerileri, yeterlilikleri, tutumları, davranışları ve alışkanlıkları kazandıran bir öğrenme sürecidir. Turizm eğitimi diğer alanlarda olduğu gibi formal ve informal şekilde gerçekleşmektedir. İnfomal turizm eğitimi, yaşam sürecinin farklı yer, zaman ve ortamlarında çevre ile etkileşim sonucu kendiliğinden ortaya çıkan, bir amaç ve plana bağlı olmayan eğitimidir. Bu, aileden, komşulardan, arkadaşlardan, medyadan, deneyimlerden öğrenilen bilgi, beceri ve yeterlilikleri içerir. Formal turizm eğitimi ise, hedefleri ve kuralları önceden belirlenmiş, belirli bir plan ve program dâhilinde uzmanlar tarafından düzenlenen kurumsallaşmış eğitim anlamına gelir. (Kuşluvan, 2016: 189).

Türkiye’de turizm eğitimi örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde verilmektedir. Yaygın eğitim çeşitli kurumlar tarafından verilirken, örgün eğitim Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK tarafından verilmektedir. Bu yapı içerisinde en önemlisi eğitim sisteminin en üst kademesinde yer alan yükseköğretimdir. Çünkü ülkelerin kalkınmasında ihtiyaç duyulan mesleklere yüksek düzeyde öğrenci hazırlamaktadır (Ergün, 2013: 21).

Ön lisans düzeyinde turizm eğitimi ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyılık bir programı kapsayan ara insan gücü yetiştirmeyi hedefleyen veya lisans eğitiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretim programıdır (2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 170.madde). Meslek yüksekokulları ve sosyal bilimler meslek yüksekokulları çatısı altında yer alan turizm eğitimi Turizm İşletmeciliği ve Turizm Otelcilik bölümleri içerisinde yer alan Turizm Rehberliği, Tur Operatörlüğü, Turizm ve Seyahat İşletmeciliği, Aşçılık, Yiyecek-İçecek Hizmetleri ve Rekreasyon, Turizm ve Eğlence Hizmetleri, Kültürel Miras ve Turizm gibi turizm endüstrisi ile ilgili birçok alanda eğitim verilmektedir. (Aydın, 2010: 55; İnanır ve Uçar, 2016: 74). Bu tür eğitimlerin amacı, turizm endüstrisinin hizmet ve üretim süreçlerine katılabilecek, yönetime yardımcı olabilecek veya kendi başına iş kurabilecek vasıflı ara insan gücünü yetiştirmektir. Bu nedenle turizm işletmelerinin insanlarla iyi ilişkiler kurmasını bilen, bilgi ve beceri sahibi eğitilmiş çalışanları işe almaları çok önemlidir (Davras ve Bulgan, 2012; Korkmaz, 2022). Tablo 1’de Türkiye’de turizm eğitimi verilen ön lisans programlarına yer verilmiştir.

Tablo 1: Türkiye’de 2022 Yılında Turizm Eğitimi Verilen Ön Lisans Programları

Programlar	Üniversite Sayısı	Devlet	Vakıf	Birinci Öğretim	İkinci Öğretim	İngilizce Eğitim	Uzaktan Öğretim
Aşçılık	95	61	34	150	33	2	2
Aşçılık (Açıköğretim)	1	1	-	-	-	-	-
Kültürel Miras ve Turizm	2	2	-	2	-	-	-
Kültürel Miras ve Turizm (Açıköğretim)	2	2	-	-	-	-	-
Sağlık Turizmi İşletmeciliği	9	8	1	9	-	-	-
Turist Rehberliği	28	19	9	38	6	4	5
Turizm Animasyonu	5	5	-	5	-	-	-
Turizm ve Otel İşletmeciliği	86	72	14	137	22	7	3
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Açıköğretim)	2	2	-	-	-	-	-
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	26	24	2	36	5	-	-

Kaynak: (Yükseköğretim Ön Lisans Atlası, 2022)

Tablo 1’de görüldüğü üzere aşçılık ile turizm ve otel işletmeciliği programları Türkiye’de turizm eğitimi veren diğer ön lisans programlarına oranla daha fazla ön plandadır. Sonrasında ise turist rehberliği ile turizm ve seyahat hizmetleri gelmektedir. Bu çalışmanın da temel konusu olan turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programına ait bilgiler (üniversite, meslek yüksekokulu ve kontenjanları) tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Türkiye’deki Üniversitelerde Bulunan Turizm ve Seyahat Hizmetleri 2022 Yılı Ön Lisans Programları Kontenjanları

İl	Üniversite	Meslek Yüksekokulu	Kontenjan
Adıyaman	Adıyaman Üniversitesi	Kahta	20
Antalya	Akdeniz Üniversitesi	Manavgat	60
Antalya	Akdeniz Üniversitesi	Sosyal Bilimler	78+78
Ankara	Ankara Üniversitesi	Beypazarı	60
Aydın	Adnan Menderes Üniversitesi	Didim	70+40
Bartın	Bartın Üniversitesi	Bartın	30
Bursa	Uludağ Üniversitesi	Harmancık	35
Bursa	Uludağ Üniversitesi	Sosyal Bilimler	60+50
Çanakkale	Onsekiz Mart Üniversitesi	Ezine	40
Çanakkale	Onsekiz Mart Üniversitesi	Gelibolu Piri Reis	50
Adana	Çukurova Üniversitesi	Adana	60
Gaziantep	Gaziantep Üniversitesi	Turizm ve Otelcilik	70
Giresun	Giresun Üniversitesi	Sosyal Bilimler	59
Giresun	Giresun Üniversitesi	Tirebolu Mehmet Bayrak	25
Hatay	Mustafa Kemal Üni.	Antakya	45
Kocaeli	Kocaeli Üniversitesi	Kartepe Turizm	60
Kütahya	Dumlupınar Üniversitesi	Kütahya Sosyal Bilimler	40
İstanbul	Marmara Üniversitesi	Sosyal Bilimler	50
Mersin	Mersin Üniversitesi	Anamur	50
Mersin	Mersin Üniversitesi	Sosyal Bilimler	67+66
Muğla	Sıtkı Koçman Üniversitesi	Fethiye Ali Sıtkı-Mefharet Koçman	60
Muğla	Sıtkı Koçman Üniversitesi	Muğla	60
Muğla	Sıtkı Koçman Üniversitesi	Ortaca	50
Nevşehir	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Ürgüp Sebahat ve Erol Toksöz Turizm	30
Samsun	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Bafra Turizm	50
Denizli	Pamukkale Üniversitesi	Denizli Sosyal Bilimler	60+40
Denizli	Pamukkale Üniversitesi	Kale	20
Rize	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	Ardeşen	25
Sakarya	Uygulamalı Bilimler Üni.	Sapanca Turizm	50
Konya	Selçuk Üniversitesi	Akşehir	20
Trabzon	Trabzon Üniversitesi	Turizm ve Otelcilik	70

Uşak	Uşak Üniversitesi	Ulubey	25
Ankara	Başkent Üniversitesi (Vakıf)	Sosyal Bilimler	5+10
İstanbul	*Beykent Üniversitesi (Vakıf)	MYO	5+25
Toplam			1868

Kaynak: (OSYM, 2022)

Türkiye’de 24 farklı devlet üniversitesinin 32 meslek yüksekokulunda turizm ve seyahat hizmetleri programı bulunmaktadır. Özel üniversiteler bazında incelendiğinde ise 2 üniversite bünyesinde bulunan 2 meslek yüksekokulu turizm ve seyahat hizmetleri eğitimi vermektedir. Devlet üniversitelerinin 1549 kişi birinci öğretim, 274 kişi ikinci öğretim olmak üzere toplamda 1823 kontenjanı bulunmaktadır. Özel üniversitelerin kontenjanları ise 10 kişi burslu ve 35 kişi %50 burslu şeklinde toplam 45’tir.

3. YÖNTEM

Bu çalışma, betimsel bir çalışma olup, veri toplama tekniği olarak nitel araştırma yöntemi olan belgesel tarama kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi, farklı bilgilere dayanarak bütünü veya teorinin kendisini oluşturmak için gerekli olan birincil veya ikincil verilerin toplanmasına aracılık eden bir yöntemdir (İnanır, 2022: 453). Bu tekniğin tercih edilmesindeki sebep, uygun durumlarda hem ekonomik hem de güvenilir olması ve veri toplama işleminde tutarlılığın üst seviyede olmasıdır (Kasalak, 2020: 247). Ayrıca literatürde bu konu ile ilgili çalışmalarda sıklıkla bu yöntemin tercih edildiği görülmektedir (Baytok vd., 2019; Devenci vd., 2020; Ceylan ve Padır, 2022). Çalışmanın evrenini Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinde turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli akademik personeller oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri 22-29 Ağustos 2022 tarihleri arasında Yüksek Öğretim Kurulu Akademik web sitesi ve ilgili üniversitelerin web sitelerinden toplanmıştır. Türkiye’de turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programlarının yer aldığı üniversite web siteleri ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu doğrultuda turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programının bulunduğu üniversitelere, meslek yüksekokullarına ve kontenjanlarına, bu kurumlarda görevli akademik personellerin unvanlarına ve eğitim bilgilerine ilişkin bilgiler rakamsal göstergeler halinde tablolaştırılmıştır.

“Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli akademisyenlerin eğitim profili: Türkiye’deki üniversiteler örneği” isimli çalışma araştırma ve yayın etiğine uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin hepsi halka açık kaynaklardan toplanmış ve etik kurul belgesi gerektirmemektedir.

4. BULGULAR

Bu bölümde turizm ve seyahat hizmetleri programına ait yazarlar tarafından hazırlanan tablolara yer verilmiştir. Bu tablolarda turizm ve seyahat hizmetleri ön lisans programında görevli akademik personele ilişkin bilgiler (unvan, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimleri) incelenecektir.

Tablo 3: Türkiye’deki Üniversitelerde Bulunan “Turizm ve Seyahat Hizmetleri” Ön Lisans Programlarının Akademisyen Sayıları

Üniversite	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Dr. Öğr. Üyesi	Arş. Gör. Dr.	Arş. Gör.	Öğr. Gör. Dr.	Öğr. Gör.
Adıyaman Üni. Kahta MYO	-	-	-	-	-	2	1
Akdeniz Üni. Manavgat MYO	-	1	-	-	-	2	2
Akdeniz Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	1	-	-	-	1	2
Ankara Üni. Beypazarı MYO	-	-	1	-	-	1	1
Adnan Menderes Üni. Didim MYO	-	-	-	-	-	-	3
Bartın Üni. Bartın MYO	-	-	1	-	-	-	1
Uludağ Üni. Harmancık MYO	-	-	-	-	-	-	1
Uludağ Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	-	-	-	3
Onsekiz Mart Üni. Ezine MYO	-	-	1	-	-	-	4
Onsekiz Mart Üni. Gelibolu Piri Reis MYO	-	-	1	-	-	1	1
Çukurova Üni. Adana MYO	1	-	-	-	-	-	2
Gaziantep Üni. Turizm ve Otelcilik MYO	-	1	-	-	-	-	3
Giresun Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	-	1	-	-	1	1
Giresun Üni. Tirebolu Mehmet Bayrak MYO	-	-	-	-	-	1	2
Mustafa Kemal Üni. Antakya MYO	-	-	-	-	-	-	2
Kocaeli Üni. Kartepe Turizm MYO	-	-	1	-	-	-	2
Dumlupınar Üni. Kütahya Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	-	-	-	2
Marmara Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	1	-	-	2

Mersin Üni. Anamur MYO	-	-	-	-	-	1	2
Mersin Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	-	-	1	2
Sıtkı Koçman Üni. Fethiye Ali Sıtkı-Mefharet Koçman MYO	-	-	-	-	-	1	2
Sıtkı Koçman Üni. Muğla MYO	-	-	1	-	-	2	-
Sıtkı Koçman Üni. Ortaca MYO	-	2	-	-	-	-	1
Hacı Bektaş Veli Üni. Ürgüp Sebahat ve Erol Toksöz Turizm MYO	-	-	2	-	-	1	1
Ondokuz Mayıs Üni. Bafra Turizm MYO	-	-	-	-	-	-	3
Pamukkale Üni. Denizli Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	-	-	-	3
Pamukkale Üni. Kale MYO	-	-	2	-	-	-	1
Recep Tayyip Erdoğan Üni. Ardeşen MYO	-	-	1	-	-	-	1
Uygulamalı Bilimler Üni. Sapanca Turizm MYO	-	-	2	-	-	-	4
Selçuk Üni. Akşehir MYO	-	-	-	-	-	-	1
Trabzon Üni. Turizm ve Otelcilik MYO	-	1	2	-	-	1	1
Uşak Üni. Ulubey MYO	-	-	1	-	-	-	2
*Başkent Üni. Sosyal Bilimler MYO	-	-	-	-	-	-	5
*Beykent Üni. MYO	-	-	2	-	-	-	1
Toplam	1	6	19	1	-	16	65

*Vakıf Üniversiteleri

Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli 108 akademisyen bulunmaktadır. Bu akademisyenlerden 65'i öğretim görevlisi, 19'u doktor öğretim üyesi, 16'sı öğretim görevlisi doktor, 6'sı doçent doktor, 1'i profesör doktor ve 1'i araştırma görevlisi doktordur.

Tablo 4: Akademisyenlerin Lisans Mezuniyetine İlişkin Bilgiler

Bölüm	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Dr. Öğr. Üyesi	Arş. Gör. Dr.	Arş. Gör.	Öğr. Gör. Dr.	Öğr. Gör.
Antropoloji	-	-	-	-	-	-	1
Arkeoloji	-	-	-	-	-	-	4
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1
Endüstri Mühendisliği	-	-	1	-	-	-	-
Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri	-	-	1	-	-	-	1
İktisadi ve İdari Programlar	-	-	-	-	-	-	1
İktisat	-	-	-	-	-	-	1
İngiliz Dili ve Edebiyatı	-	-	-	-	-	1	1
İşletme	-	-	5	-	-	-	5
Jeoloji Mühendisliği	-	1	-	-	-	-	-
Kimya	-	-	-	1	-	-	-
Konaklama İşletmeciliği	-	-	1	-	-	1	4
Makine Mühendisliği	-	-	1	-	-	-	-
Matematik	-	-	-	-	-	1	-
Psikoloji	-	-	1	-	-	-	-
Rekreasyon	-	-	-	-	-	-	2
Rekreasyon Yönetimi	-	-	-	-	-	-	1
Seyahat İşletmeciliği	-	2	2	-	-	-	6
Su Ürünleri Mühendisliği	1	-	-	-	-	-	-
Tarih	-	-	1	-	-	1	-
Turist Rehberliği	-	-	-	-	-	1	-
Turizm İşletmeciliği	-	-	-	-	-	1	7
Turizm İşletmeciliği Eğitimi	-	3	2	-	-	3	6
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	-	-	3	-	-	4	5
Turizm Rehberliği	-	-	-	-	-	1	4
Turizm ve Otel İşletmeciliği	-	-	-	-	-	1	3
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	-	-	-	-	-	-	1
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1
Uluslararası İlişkiler	-	-	-	-	-	1	-
Yabancı Diller Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1

Yönetim ve Organizasyon	-	-	-	-	-	-	1
Bilinmiyor	-	-	1	-	-	-	8
Toplam	1	6	19	1	-	16	65

Akademisyenlerin lisans mezuniyetine ilişkin bilgiler incelendiğinde toplam 108 akademisyenin lisans mezuniyetinin 63'ü turizm alanlarında, 45'i farklı alanlardadır. 6 doçent doktordan 5'i, 19 doktor öğretim üyesinden 8'i, 16 öğretim görevlisi doktordan 12'si ve 65 öğretim görevlisinden 38'i turizm alanlarında lisans mezuniyetine sahiptir. Diğer akademisyenlerin lisans mezuniyetleri 21 farklı bölüm olmak üzere çeşitlilik göstermekte ve yukarıda yer alan tablo 4'te ayrıntılı bir şekilde gösterilmektedir. Ayrıca 1 doktor öğretim üyesinin ve 8 öğretim görevlisinin lisans bilgilerine ulaşılamamış ve tabloda "bilinmiyor" şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo 5: Akademisyenlerin Yüksek Lisans Mezuniyetine/Devamına İlişkin Bilgiler

Bölüm	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Dr. Öğr. Üyesi	Arş. Gör. Dr.	Arş. Gör.	Öğr. Gör. Dr.	Öğr. Gör.
Arkeoloji	-	-	-	-	-	-	4
Beden Eğitimi ve Spor	-	-	-	-	-	-	2
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1
Beşerî İktisadi Coğrafya	-	-	1	-	-	-	-
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	-	1	1	-	-	-	-
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	-	-	-	-	-	-	1
İktisat	-	-	-	-	-	-	1
İşletme	-	-	2	1	-	3	7
İşletme Yönetimi	-	-	1	-	-	-	1
Kamu Yönetimi	-	-	-	-	-	-	1
Konaklama İşletmeciliği	-	-	-	-	-	-	1
Matematik	-	-	-	-	-	1	-
Pazarlama	-	-	1	-	-	-	-
Rekreasyon	-	-	-	-	-	-	1
Rekreasyon Yönetimi	-	-	-	-	-	1	-
Seyahat İşletmeciliği	-	-	-	-	-	-	1
Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği	-	-	-	-	-	-	1
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	-	-	-	-	-	-	1
Sosyal Psikoloji	-	-	1	-	-	-	-
Su Altı Arkeolojisi	-	-	-	-	-	-	1
Su ürünleri	1	-	-	-	-	-	-
Tarih	-	-	1	-	-	1	-
Turizm İşletmeciliği	-	2	4	-	-	6	21
Turizm İşletmeciliği Eğitimi	-	1	1	-	-	1	2
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	-	2	2	-	-	2	2
Turizm Rehberliği	-	-	-	-	-	-	2
Turizm ve Otel İşletmeciliği	-	-	-	-	-	-	3
Türk Dili ve Edebiyatı	-	-	-	-	-	-	2
Üretim Yönetimi ve Pazarlama	-	-	1	-	-	-	-
Yönetim ve Organizasyon	-	-	1	-	-	-	-
Toplam	1	6	17	1	-	15	56

Tablo 5 incelendiğinde 108 akademisyenden 96'sı yüksek lisans eğitimini tamamlamış veya devam etmektedir. 6 doçent doktordan 5'i, 17 doktor öğretim üyesinden 7'si, 15 öğretim görevlisi doktordan 10'u ve 56 öğretim görevlisinden 34'ü turizm alanlarında yüksek lisans eğitimini tamamlamış veya devam etmektedir. Diğer 40 akademisyenin yüksek lisans alanları çeşitlilik göstermekle birlikte aralarında en fazla tercih edilen alan işletme (13) olmuştur.

Tablo 6: Akademisyenlerin Doktora Mezuniyetine/Devamına İlişkin Bilgiler

Bölüm	Prof. Dr.	Doç. Dr.	Dr. Öğr. Üyesi	Arş. Gör. Dr.	Arş. Gör.	Öğr. Gör. Dr.	Öğr. Gör.
Akdeniz Ortaçağ Araştırmaları	-	-	-	-	-	-	1
Arkeoloji	-	-	-	-	-	-	1
Beşerî İktisadi Coğrafya	-	-	1	-	-	-	-
Eğitim Programları ve Öğretim	-	1	-	-	-	-	-
Gastronomi ve Mutfak Sanatları	-	-	-	-	-	-	1
Genel İşletme	-	-	1	-	-	-	-
İktisat	-	1	-	-	-	-	-
İşletme	-	1	6	1	-	3	3
İşletme Yönetimi	-	-	1	-	-	-	-
İşletme Yönetimi ve Organizasyon	-	-	1	-	-	-	-
Matematik	-	-	-	-	-	1	-
Muhasebe ve Finans	-	-	-	-	-	-	1
Pazarlama	-	-	1	-	-	-	-
Rekreasyon	-	-	1	-	-	-	-
Rekreasyon Yönetimi	-	-	-	-	-	1	2
Sosyal Bilgiler Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1
Sosyal Psikoloji	-	-	1	-	-	-	-
Su Ürünleri	1	-	-	-	-	-	-
Tarih	-	-	1	-	-	1	-
Turizm İşletmeciliği	-	1	3	-	-	6	18
Turizm İşletmeciliği Eğitimi	-	-	1	-	-	1	-
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	-	2	-	-	-	2	-
Türk Dili ve Edebiyatı	-	-	-	-	-	-	1
Üretim Yönetimi ve Pazarlama	-	-	1	-	-	-	-
Yönetim ve Organizasyon	-	-	-	-	-	1	1
Toplam	1	6	19	1	-	16	30

Doktora eğitimini almış veya devam etmekte olan 73 akademisyenin 39'u turizm alanlarında, 34'ü farklı alanlarda olmak üzere çeşitlik göstermektedir. 6 doçent doktordan 3'ü, 19 doktor öğretim üyesinden 5'i, 16 öğretim görevlisi doktordan 10'u ve 30 öğretim görevlisinden 21'i turizm alanlarında doktora eğitimini tamamlamış veya devam etmektedir. Diğer 34 akademisyenin doktora eğitiminin 14'ü işletme alanındadır. Tablo 6'da akademisyenlerin doktora eğitimlerine ilişkin bilgiler ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

SONUÇ

Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli toplam akademisyen sayısı 108'dir. Bu akademisyenlerin büyük bir kısmı öğretim görevlisidir. Sonrasında ise sırayla doktor öğretim üyesi, öğretim görevlisi doktor, doçent doktor, profesör doktor ve araştırma görevlisi doktor gelmektedir. Akademisyenlerin eğitim alanlarına bakıldığında 108 akademisyenin 63'ünün lisans, 56'sının yüksek lisans ve 39'unun doktora eğitimi turizm alanındadır. Turizm alanında lisans eğitimine sahip akademisyenler 38 öğretim görevlisi, 12 öğretim görevlisi doktor, 8 doktor öğretim üyesi ve 5 doçent doktordan oluşmaktadır. Yüksek lisans eğitimi turizm alanında olan 56 akademisyenin 34'ü öğretim görevlisi, 10'u öğretim görevlisi doktor, 7'si doktor öğretim üyesi ve 5'i doçent doktordur. Turizm alanında doktora eğitimi alan 39 akademisyenin 21'i öğretim görevlisi, 10'u öğretim görevlisi doktor, 5'i doktor öğretim üyesi ve 3'ü doçent doktordur. Bu bulgular turizm ve seyahat hizmetleri programında turizm alanından mezun akademisyenlerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar literatürde turizmin diğer alanlarında gerçekleştirilen çalışmalar ile örtüşmektedir (Deveci vd., 2020; Baytok vd., 2019; Ceylan ve Padır, 2022). Turizm eğitimini alanında uzman kişilerin vermesi turizm eğitiminin kalitesini artırmak adına oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Turizm alanlarından sonra en çok işletme alanında lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi olan akademisyenler olduğu görülmektedir. Bu akademisyenlerden 10'u lisans, 13'ü yüksek lisans ve 14'ü doktora eğitimini işletme alanında tamamlamış veya devam etmektedir. Lisans mezuniyeti işletme alanında olan 10 akademisyenin yarısı doktora öğretim üyesi, diğer yarısı öğretim görevlisidir. İşletme alanında yüksek lisans eğitimi alan 13 akademisyenin 7'si öğretim görevlisi, 3'ü öğretim görevlisi doktor, 2'si doktor öğretim üyesi ve 1'i araştırma görevlisi doktordur. Doktorası işletme alanında olan 14 akademisyenin ise 6'sı doktor öğretim üyesi, 3'ü Öğretim görevlisi doktor, 3'ü öğretim görevlisi, 1'i doçent doktor ve 1'i araştırma görevlisi doktordur.

Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli diğer akademisyenlerin lisans mezuniyetleri arkeoloji, eski çağ dilleri ve kültürleri, İngiliz dili ve edebiyatı ve tarih bölümleri başta olmak üzere 21 farklı bölümden oluşmaktadır. Akademisyenlerin yüksek lisans eğitimlerinin ise arkeoloji, beden eğitimi ve spor, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, işletme yönetimi, tarih ve Türk dili ve edebiyatı bölümlerinin çoğunlukta olduğu 19 farklı bölümde tamamlandığı veya devam ettiği tespit edilmiştir. Son olarak akademisyenlerin doktora eğitimlerinde tarih ve yönetim ve organizasyon bölümleriyle birlikte 16 farklı bölüm olduğu görülmektedir. Akademik personelin eğitim alanlarının çeşitlilik göstermesi ve bu alanların turizm dışında olması turizm eğitimini olumsuz yönde etkileyebilir.

Araştırma sonuçlarına göre turizm ve seyahat hizmetleri programında çok az sayıda profesör doktor, doçent doktor ve araştırma görevlisi doktorun görev yaptığı tespit edilmiştir. Programlarda görevli profesör doktor ve araştırma görevlisi doktor sayısı yalnızca 1, doçent doktor sayısı ise 6'dır. Akademisyenlerin mezuniyet alanları incelendiğinde lisans ve yüksek lisans eğitimini turizm alanında alan 5 doçent doktor ve doktora eğitimini turizm alanında alan 3 doçent doktor bulunmaktadır. Diğer akademisyenlerin lisans eğitimi jeoloji mühendisliği, kimya ve su ürünleri mühendisliği bölümleri, yüksek lisans eğitimi çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, işletme ve su ürünleri bölümleri, doktora eğitimi eğitim programları ve öğretim, iktisat, işletme ve su ürünleri bölümleri şeklinde çeşitlilik göstermektedir. Turizm ve seyahat hizmetleri programında görevli profesör doktor, doçent doktor ve araştırma görevlisi doktor sayısının artırılması ve istihdam sağlanırken turizm eğitimi almış akademisyenlerin tercih edilmesi turizm eğitiminin kalitesini artıracaktır.

Sonuç olarak, bu araştırma kapsamında MYO bünyesinde Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programlarında görev alan akademisyenlere ilişkin istatistiksel veriler ile genel tablo ortaya konulmuştur. Gelecek yıllarda turizm alanında eğitim veren meslek yüksekokullarında görevli akademisyenlerin eğitim profilleri incelenebilir ve programlar arasında karşılaştırma yapılabilir. Ayrıca bu çalışmada toplanan verilerin zaman içerisinde değişebileceği göz önünde bulundurularak çalışma ileriki yıllarda tekrar gerçekleştirilebilir ve sonuçları karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, M., ve Bucak, T. (2012). Mesleki turizm eğitimi. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(2), 7-18.
- Aydın, S. (2010). *Üniversite ve sektör temsilcilerinin bakış açısıyla lisans düzeyindeki turizm eğitiminin araştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi.
- Baytok, A., Boyraz, M., ve Kabakulak, A. (2019). Turizm/turist rehberliği bölümü akademisyenlerinin profili: Türkiye üniversiteleri örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68), 1038-1049.
- Ceylan, U., ve Padır, H. (2022). Turist rehberliği bölümü akademik personelinin eğitim profili: Devlet üniversiteleri üzerine bir araştırma. *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(7), 842-857.
- Davras, G. M., ve Bulgan, G. (2012). MYO öğrencilerinin İngilizce hazırlık eğitimine yönelik tutumları: Isparta MYO turizm ve otel işletmeciliği örneği. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 13(2), 227-238.
- Deveci, B., Deveci, B., Aymanıy, Y., ve Aymanıy, Ş. (2020). Gastronomi ve mutfak sanatları bölümü akademik personelinin eğitim profili: Devlet üniversiteleri üzerine bir araştırma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 2506-2526. <http://dx.doi.org/10.26677/TR1010.2020.494>
- Ergün, B. (2013). *Lisans düzeyinde turizm eğitimi verilen kurumlardaki hizmet kalitesine yönelik bir değerlendirme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- İnanır, A. (2022). Analysis of media coverages towards the effects of covid-19 in tourism: The case of Turkey. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 5(2), 651-660. DOI: 10.33083/jogh.2022.158
- İnanır, A., ve Uçar, Ö. (2016). Meslek yüksekokullarında turizm eğitimi alan öğrencilerin memnuniyet düzeyleri ile turizm sektörüne yönelme eğilimleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir araştırma. *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(6), 72-85.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar ilkeler teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Korkmaz, E. K. (2022). *Covid-19 sürecinde yükseköğretimde turizm eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik bakış açılarının değerlendirilmesi: Ankara örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atılım Üniversitesi.
- Kozak, M. A. (2009). Akademik turizm eğitimi üzerine bir durum analizi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 1-20.
- Kuşluyan, S. (2016). Türkiye'de Turizm. Emir, O. (Ed.). *Genel Turizm Bilgisi*. (ss. 178-213).
- Leal, S. (2004, Aralık). *Is tourism education in Brazil sustainable*. Proceedings of the Conference of the Association for Tourism in Higher Education, Buckinghamshire, UK.
- OSYM (2022). <https://www.osym.gov.tr/TR,23885/2022-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html> (Erişim Tarihi: 20.08.2022).

- Pelit, E., ve Güçer, E. (2006). Turizm alanında öğretmenlik eğitimi alan öğrencilerin turizm işletmelerinde yaptıkları stajları değerlendirmeleri üzerine bir araştırma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 139-164.
- Tezcan, M. (1996). *Eğitim sosyolojisi*. Feryal Matbaası.
- Tolay, L. (2012). Her şey dâhil sistemin orta öğretim seviyesinde turizm eğitime etkileri. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 82-96.
- Ünlüöner, K., ve Boylu, Y. (2005). Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimindeki gelişmelerin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(12), 11-32.
- Yükseköğretim Akademik (2022). <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/> (Erişim Tarihi: 23.08.2022).
- Yükseköğretim Ön Lisans Atlası (2022). <https://yokatlas.yok.gov.tr/onlisans-anasayfa.php> (Erişim Tarihi: 30.12.2022).

Etik Onay

Bu çalışma, katılımcılardan birebir veri toplamayı gerektiren araştırma kapsamına girmediği ve veriler ikincil veri olarak elde edildiği için etik kurul onayı gerektirmeyen çalışmalar arasında yer almaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlar çalışmaya eşit katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.